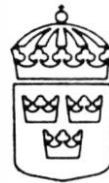

Motion till riksdagen

1986/87:Jo179

Martin Olsson och Karin Israelsson (c)
Förslag till slutlig reglering av statsbudgeten för
budgetåret 1987/88, m. m.
(kompletteringsproposition) (1986/87:150)

Mot.
1986/87
Jo179

I bilaga 5 till kompletteringspropositionen återfinns jordbruksministrernas synpunkter och förslag till ersättning på grund av radioaktivt nedfall. Från detta anslag utbetalas ersättning för förluster orsakade av Tjernobyllkatastrofen till bl. a. renskötselaföretag.

Alltsedan våren 1986 har livsmedelsverkets gränsvärde för livsmedel varit 300 becquerel per kg. På grund av att cesiumhalten i renköttet i stor utsträckning överskridit detta gränsvärde har drygt 20 % av de slaktade renarna kasserats.

Även om ersättning utgått för förlusterna utgör det radioaktiva nedfallet över renbetesområdet ett synnerligen allvarligt hot mot rennäringen. Eftersom rennäringen är en bas för den samiska kulturen har Tjernobyllkatastrofen kommit att bli ett hot mot hela denna speciella kultur. Som vi framhöll i vår motion 1986/87:N104 i höstas är det av vitalt intresse att vårt samhälle sätter in alla erforderliga och möjliga åtgärder för att så långt det är möjligt kompensera samerna för och begränsa följderna av denna allvarliga kärnkraftsolycka.

Ett viktigt beslut har nyligen fattats gällande samerna men klart emot deras uttalade vilja. Den 8 maj i år beslöt nämligen livsmedelsverket att fr. o. m. den 1 juni höja gränsvärdet till 1 500 becquerel per kg livsmedel med undantag för baslivsmedel som mejerivaror, frukt, grönsaker, havsfisk och kött av tamboskap, för vilka hittillsvarande gränsvärde behålls.

Beslutet togs efter en bordläggning och trots protester från samerna. Svenska samernas riksförbund (SSR) har motsatt sig olika gränsvärden för renkött och andra livsmedel, eftersom man befarar att människorna inte kommer att våga köpa renkött när det får ett högre gränsvärde än flertalet andra livsmedel. När konsumenterna i fortsättningen har att välja mellan renkött med gränsvärdet 1 500 becquerel, som hittills kasserats, och kött med gränsvärdet 300 finns uppenbarligen mycket stora risker för ett omfattande köpmotstånd mot renkött.

Samerna har därför krävt ett enhetligt riktvärde som inte särskiljer renköttet. För att få ner cesiumhalten i renköttet vill man satsa på utfodring och flyttning av renarna.

Vi väcker denna motion med anledning av de nya gränsvärdenas följder för rennäringen. Däremot vill vi inte här bedöma livsmedelsverkets beslut ur andra synpunkter. Men det är uppenbart att allmänhetens förtroende för

myndigheters råd och anvisningar minskar om man handlägger ärenden på det sätt som skett med gränsvärdena.

Mot. 1986/87
Jo179

Renägarna har hittills kompenserats för de slaktade renar som haft högre cesiumhalt än 300 becquerel. Följderna av det nya gränsvärdet får exempelvis inte bli att ersättning endast utgår för renkroppar, i vilka cesiumhalten överstiger 1 500 becquerel. Även de förluster som kan komma att uppstå på grund av svårigheterna att avsätta renkött på marknaden när de nya gränsvärdena tillämpas måste ersättas.

Det är enligt vår mening väsentligt att samhällets skyldighet att kompensera rennäringssidkarna för förlusterna på grund av radioaktivt nedfall inte begränsas genom det höjda riktvärdet för renkött och de konsekvenser detta beslut kan få för renskötselns ekonomi. För att undanröja alla farhågor för att samhällets stöd kan komma att begränsas som följd härav bör riksdagen enligt vår mening göra ett uttalande härom.

Hemställan

Med hänvisning till det anförda hemställs

att riksdagen som sin mening ger regeringen till känna att renskötselidkarnas rätt till ersättning på grund av radioaktivt nedfall ej bör få försämrats till följd av beslut om ändrade riktvärden för renkött.

Stockholm den 13 maj 1987

Martin Olsson (c)

Karin Israelsson (c)